

keskjaamu 1 (Nõos, abonente 12), kollektiiv-keskjaamu 2 (Ippas abon. 4, Lukes abon. 8). Kirju tulnud (1921. a.) 70 471, ajalehti ja ajakirju 55 255; telegramme saadud 489, saadetud 267. **Raudteed** 23.1 km, raudteejaamu 2 (Nõo ja Elva) ja 2 suvist peatuskohta (Ropka ja Peedu); maanteed 120.4 km, sellest postmaanteed 39.0 km, kiriku- teed 81.4 km., telefonijuhtmeid 85.8 km; 1 km²:le 0.07 km raudteed, 0.40 km maanteed, selles 0.13 km postmaanteed ja 0.27 km kiriku- maanteed, 2.81 km telefonijuhtmeid.

Riigikogu valimistel (1923. a.) said hääli: Põllumeeste kogud 18.01%; E. sots.-dem. 17.0%; Tööerakond 2.59%; Tööraha ühine väerind 15.55%; E. rahvaerak. 23.83%; Kristlik rahvaerak. 3.39%; Iseseisv. sots. 4.03%; Rahvavabameelne erak. 0.65%; Vene ühend. erak. 0.12%; Asunikud-riigirentn. 0.15%; E. demobil. sõjav. 2.34%; Rootsi liit —, Majandusrühm — 0.15%.

3. Loodus.

Pinnaehitus. Nõo kihelkond on kogu oma ulatüsel kaunis ühea- taolise pinnaehitusega. Peaosa moodustab lame lainjas lavalaadiline ala, mis madaldub tunduvalt Emajõe poole kihelkonna põhja- ja loode- piiril ning kerkib kõrgemale lõuna pool. Selle ühtlast ulatust katkes- tavad rohkearvulised laiad ning madalad orud, mis moodustavad läbi kogu kihelkonna ulatava keerulise orustiku.

Kõige tüübilisem on seesugune maastik kihelkonna põhjaosas, Tartu linnast läänes ja edelas. Otse linna külje all, umbes Viljandi ja Võru maantee vahel, kerkib lai, lame kühm, mille kõrgeim koht asub Riia maantee kohal, linnast 4 km kaugusel. Põhjast piirab seda kühma lohk, milles asuvad Tähtvere mets ja raba, läänest ja edelast — Haage oja lai ning madal org. Ainult lõuna poole jätkub kõrgendik madala künnisena Kambja kihelkonna piiridesse, ulatudes seal Tatra ürgoruni. Teine samalaadiline kühm asub eelmisest edela pool, Täss- vere ja Haage oja vahel, sulades idas ühte eelnimetatud künnisega Kambja kihelkonna piirides. Ta lael on kaks vähemat kühma, mille- dest põhjapoolne, Araku talu ligi olev kühm, kerkib 27 m üle lääne pool asuva Tässvere soise luha.

4 km pikkune ja umbes $\frac{3}{4}$ km laiune madal künnis ulatub põhja-lõuna sihis Haage mõisast Külitseni, kerkides lõunapoolses otsas, Riia maantee kohal, 30 m üle Tässvere luha. Teda piiravad läänest ja idast madalad orud.

Lame, lavajas suurem kõrgendik asub kihelkonna keskosas, ula- tudes Ilmatsalu mõisast lõunasse kuni Järiste mõisani ning Nõo kiri- kuni ja läände kuni Meeri mõisani ning Tõravere külani. See kõr- gendik on põhjakirde-lõunaedela sihis asetatud, pikliku ellipsi kuju- line, 16 km pikk ja umbes 6 km lai. Selgejoonelisemalt on ta pii- ratud ainult edelast, kus Elva jõe org moodustab Tõravere küla kohal 25 m kõrguse, paiguti 20° järsu veeru. Seda veeru võib jälgida põhja